

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 250 Lei. — Șase luni 130 Lei. — Trei luni 75 Lei. — Pentru străinătate un an 500 Lei. — Pentru America 4 Dolari. — Ziarul apare Marțea și Vineria

Prețul inserțiunilor: un șir pe 4 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Sinodul arhiepiscopesc

(Continuare la Sedința a IV-a)

Ca completare a raportului nostru din Nr. trecut al acestui ziar referitor la ameliorarea situației materiale a preoțimii, amintim că în această chestiune s'a încins în sinod o extraordinar de interesantă discuție cu privire la situația materială a bisericii și clerului nostru. Și ce este mai important: problema a fost abordată cu toată serioșitatea mai ales de deputații mireni ai sinodului. În cuvinte calde, cari dovedeau un deosebit interes față de problema bisericească, deputații au reliefat necesitatea înzestrării bisericii noastre cu toate mijloacele materiale, cari îi dau putința să-și îndeplinească înalta sa misiune de păstorie și luminare a neamului.

Lucrul acesta se poate face pe de o parte prin o corespunzătoare dotație a clerului, pe de altă parte prin împroprietărirea bisericilor noastre.

I. P. S. nostru mitropolit mulțumind deputaților mireni pentru deosebita soliditate pe care-o arată față de problema înzestrării bisericilor noastre și față de îmbunătățirea situației materiale a celor mai devotați apostoli ai neamului, a avut un bun prilej să arate încă odată în mod convingător nedreptatea care ni s'a făcut în această privință în trecut și necesitatea de a ni se face dreptate cel puțin în actualele împrejurări așa de feroc schimbate. Revizuirea generală a situației materiale a culeilor din cuprinsul României mari este o poruncă a vremii și tot o poruncă a vremii este înzestrarea cuvenită a bisericii neamului, ai căror credincioși au adus cea mai mare jertfă pe altarul patriei între-gite.

Țăranului de ieri astăzi i se face dreptate dându-i-se pământul pe care l-a muncit și îl muncște cu sudoarea feței sale.

Preoții noștri, cari au dus în trecut jugul greu al jobăgiei alături de credincioșii lor putea-vor oare să rămână ne-rasplătiți astăzi în ziua izbăvirii?

Dreptatea numai atunci e dreptate creștinească, deplină, când cuprinde sub aripile sale ocrotitoare pe toți năpăstuiții de ieri, deopotrivă.

Îmbunătățirea mijloacelor de trai pentru preoțimea noastră e o chestiune de dreptate istorică și nu de înțelepciune politică, pentru că viitorul neamului nostru e în directă funcție de răvna și posibilitățile de luptă culturală pe care trebuie s'o desfașoare preoțimea noastră în mijlocul păstoriților săi.

Nu că ar pune cineva răvna și entuziasmul apostolic al clerului nostru în funcție numai de starea lui materială — căci nime nu s'a pus încă în slujba lui Hristos pentru plată, — dar perpetuarea săraciei îndurate de clerul și biserica noastră în trecut ar fi nedreptate mai mare decât însăși nedreptatea din trecut.

I. P. Sf. Sa a arătat greutatea întâmpinate ca membru al marelui sfat pentru asigurarea porțiunilor canonice pe sama preoțimii. Deși propunerea I. P. S. Sale de a se da cu precădere porțiuni canonice, a fost primită cu majoritate de voturi, la compunerea procesului verbal, s'a omis intenționat acest lucru.

A aflat însă în această chestiune o largă bunăvoință, la actualul ministru al domeniilor, dl. Alexandru Constantinescu, pe care în vara anului trecut i-a succes să-l convingă de dreptatea cauzei, de a scoate preoțimea din starea umilită din trecut, și a dat ordin, a se da porțiuni canonice cu precădere.

Cuvântul arhieresc a avut darul să potenteze și mai mult entuziasmul sinodului față de cauza preoțimii și a bisericii noastre subliniind cu toată puterea un irefutabil postulat de dreptate.

Sedința a V-a

ținută la 24 April (7 Mai) 1924.

Prezident: Nicolae Bălan, arhiepiscop și mitropolit. Notar: Dr. O. Filipescu.

Se deschide la ora 9 a. m.

Se citește protocolul sedinței a IV ținută Joi. Se autentică.

La ordinea zilei urmează comisiunea școlară. Raportul acesteia Pompiliu Dan citește raportul general al Consistoriului arhiepiscopesc ca senat școlar. Se ia la cunoștință și se aceluie la protocol.

Partea referitoare la situația liceelor ortodoxe române «Andrei Șaguna» din Brașov și «Avram Iancu din Brad» se ia la cunoștință, îndrumându-se direcțiunile școlară la publicarea anuarelor să mențină numirea legală de „Liceul ortodox român”.

Sinodul își exprimă deosebita sa bucurie că liceul Avram Iancu din Brad a fost întregit la opt clase și că la finea anului școlar 1922/23 s'a făcut primul examen de maturitate sub prezidiul I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului nostru Nicolae.

Rapoartele Consistoriului către Sinod, pe viitor să cuprindă nu numai date statistice, ci și un expozice asupra vieții interne pedagogice a acestor licee.

Partea din raport referitoare la școala normală «Andrei Șaguna» din Sibiu se ia la cunoștință.

Din raportul Consistoriului privitor la situația școlarelor primare ortodoxe române se constată că consistorul a încercat toate mijloacele pentru validarea drepturilor bisericii în chestiunea menținerii școlarelor confesionale și regretă, că factorii competenți nu au onorat până acum tradiția și punctul de vedere al bisericii noastre. Sinodul

aprobă toți pașii făcuți de Consistoriu în această chestiune.

Astăzi, când stăm în pragul noilor legiferări școlare, sinodul invită consistorul să intervină la guvernul țării, ca influența ce a avut-o biserica noastră până acum asupra educației școlarelor primare, să se asigure și în viitor.

Școala primară până acum a fost un organ de propagandă vie a bisericii noastre; ca biserica să nu fie lipsită nici în viitor de acest organ, consistorul să ceară cu insistență să se garanteze în noua legislație școlară următoarele:

a) Controlul efectiv al bisericii asupra învățământului și educației religioase-morale în școlile primare;

b) Aplicarea exclusivă de învățători ortodocși români în școlile primare din comunele cu populație ortodoxă;

c) Învățământul normal să fie astfel legiferat ca învățătorii absolvenți ai școlilor normale, conform tradiției din trecut să aibă pregătirea trebuincioasă în instrucția religioasă, cultul religios, cântarea bisericească și conducerea corurilor bisericești în măsura, în care se pregătesc astăzi elevii școlarelor noastre normale confesionale;

d) Programa analitică a școlarelor și manualele scrise să nu conțină erorii sau învățăminte contrare bisericii noastre dominante, și în consecință, biserica să primească asigurări, că la indicațiunile forurilor bisericești manualele excepționale să fie scoase din uz;

e) Regulamentul disciplinar să prevadă sancțiuni contra acelor membri ai corpului didactic și acelor organe de control, cari ar agita contra bisericii noastre ortodoxe creștine sau prin ținuta lor ar jigni convingerea religioasă a credincioșilor.

Consistorul va intensifica acțiunea pentru satisfacerea următoarelor nevoi culturale a bisericii noastre:

1. Intregirea și desăvârșirea percepțelor bisericii noastre ortodoxe a educației tinerimii școlare și adulte eșite din școlile primare.

2. Înființarea de cursuri de adulți cu caracter religios.

3. Înființarea de societăți corale bisericești.

4. Înființarea de case culturale și societăți de lectură ortodoxe române.

5. Editarea și răspândirea de reviste bune populare religioase menite a ține și pe mai departe legătura vie între biserică și credincioși.

6. Înființarea de școli cantonale cari să pună la îndemna bisericii cantori luminați ca organ de propagandă culturală a bisericii.

7. Înființarea și întreținerea de alte asemenea instituții menite a cimenta și a intensifica legătura vie dintre biserică și credincioși.

8. Sinodul este convins că statul român înțregit și biserica dominantă a acestui stat, urmând același ideal cultural vor găsi împreună căile care duc la realizarea acestui ideal.

La ordinea zilei urmează comisiunea financiară care prin raportul ei Anastasia Bota citește raportul general al Consistoriului arhiepiscopesc ca senat episcopesc.

La propunerea comisiunii Sinodul ia la cunoștință împărțirea fondurilor comune cu dieceza Olului, situațiunea despre fondurile fundațiunile și depozitele, dând indemnizare pentru suma supraerogatorilor.

Totodată să invite consistorul să ceară urcarea etalonului la depunerile sale dela bănci cel puțin la 12%.

Raportul consistorial despre votarea și distribuirea stipendiilor din fundațiunea „Andronic” pe anul 1924 s-a la la cunoștință.

Fîind timpul înaintat și anunțându-se proxima ședință pe 25 April (8 Mai) ora 9 a. m. ședința se încheie la ora 7½ seara.

Ședința a VI-a

ținută la 25 Aprilie (8 Mai) 1924 la ora 9 a. m.

Președinte: **Dr. Nicolae Bălan**, arhiepiscop și mitropolit. Notar: **I. Moșola**.

Se citește protocolul ședinței a V-a dela 24 April a. c. Se autentică.

La ordinea zilei urmează referada **comisiei organizatoare**, care prin raportul ei **I. de Preda** prezintă actul consistorial dela 1 April a. c. Nr. 3689 în chestiunea fondurilor și fundațiilor lor cu eparhia Clujului, decidând să menție concluzul său din 6/19 April 1923 Nr. 86/2923 în deplină valoare, aprobă concluzul consistorialului arhiepiscopar Nr. 9184/1923 referitor la împărțirea taxei administrative și decide, ca întreaga chestie a împărțirii fondurilor și fundațiilor să se promoveze consistorului mitropolitan spre ulterioară dispunere.

Aceeași comisiune prin referentul **Dr. L. Borcia** prezintă actul consistorial în chestiunea modalității plății retribuțiilor dela stat ale preoților și funcționarilor bisericești.

Sinodul arhiepiscopar aprobă și își însușește în totul demersurile făcute de **I. P. S.** arhiepiscop și mitropolit, precum și de **Ven. Consistor** arhiepiscopar în chestiunea modalității plății retribuțiilor și ajutoarelor pe cari preoții și funcționarii bisericești le primesc din vistieria statului. Sinodul constată că organizațiunile noastre bisericești precum și dreptul de autocărmuire în exercițiul cărui mitropolia Transilvaniei se găsește de decenii și care este garantată prin lege, drept înscris în noua constituție pentru biserica ortodoxă din întreg cuprinsul țării, nu corespunde altă modalitate de plată a acestor retribuții, decât plățile lor globale către organul central eparhial de conducere, urmând ca acesta să le distribuie singuraticilor preoți și slujbași bisericești, și să dea guvernului socoteala cuvenită în vederea controlului rezervat prin constituția statului. Luarea în considerare a principiului de autocărmuire la stabilirea modalităților de plată nu are numai însemnătate formală, pentru că distribuția retribuțiilor prin organul central eparhial este strâns legată ordinea bisericească și disciplina pastorală, ambele indispensabile ca biserica să-și poată îndeplini misiunea spre binele neamului și țării. Sinodul este de credință, că înlocuirea statelor de plată cu carnetul individual se poate face și fără atingerea dreptului de autocărmuire și a ordinii bisericești, dacă sumele necesare retribuțiilor personalului bisericesc se ordonează pentru întreaga eparhie conducerei centrale eparhiale și distribuției se lasă în grija acesteia. Sinodul dă expresiune credinței sale, că guvernul țării la soluționarea acestei chestiuni va ține seamă de interesele mari ale bisericii dominante și naționale a statului român legate de modalitatea de plată a retribuțiilor prin conducerea eparhiei, interese cari totodată sînt și interese de stat. Sinodul mai departe dă expresiune convingerii că guvernul lămurit asupra situației reale și asupra greutăților tehnice pe cari le ar întâmpina o uniformizare a modalităților de plată care nu ar ține seamă de caracterul deosebit al organizației statului și a celei bisericești, precum și de deosebirile de organizație în diferitele provincii bisericești împreună cu **I. P. S.** arhiepiscop și mitropolit și cu sprijinul **Ven. Consistor** arhiepiscopar va găsi modalitatea corespunzătoare atât intereselor bisericești, cât și necesităților dictate de buna ordine a chivernisirii statului.

Sinodul arhiepiscopar roagă pe I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul și invită **Ven. Consistor**, să continue demersurile la guvern și avînd în vedere că chestiunea privește întreaga noastră mitropolie, roagă pe **I. P. S.** Sa că dacă va crede de cuviință să intervină împreună cu **PP. SS. LL. Episcopii** sufragani pentru o bună și justă soluționare a chestiunii.

Cu privire la modalitatea plății dotațiilor preoților și funcționarilor bisericești s'a ivit o discuțiune mai lungă, la care au luat parte deputații **Ioan de Preda**, **Aron**

Demian, **Dr. G. Măcelariu**, **Dr. Păltinean** și **A. Pavlovici**.

La finea discuțiunii **I. P. S.** Sa a dat următoarele explicații: Procedura propusă de guvern cu privire la modalitatea plății are mai multe inconveniente și ușor s'ar putea ivi oarecare dificultăți și neplăceri cu oficiile de percepție, apoi ar fi foarte nepractică, într-un caz ar trebui să se numească pentru fiecare confesiune câte un delegat, care pentru a putea verifica statele de plată, va fi silit să-și organizeze și un birou, ceea ce ar aduce și mai mari sarcini de natură financiară asupra statului. Pe lângă aceste observații de natură practică, împotriva acestei modalități este întreaga organizare a bisericii noastre, deoarece la noi într-un județ sînt mai multe protopopiate, ba unele se compun din parohii aparținătoare mai multor județe.

Cu privire la interviul dlui ministru de culte **Al. Lăpădatu** dat zilele acestea într-un ziar din capitală, în care a afirmat că chestiunea modalității plății dotațiilor clerului din Ardeal ar putea înăspri relațiunile dintre guvern și biserică, trebuie să declar că dl ministru a putut face asemenea enunțuri numai în necunoștința situațiunii noastre de aici. Sînt conștient că legăturile dintre biserica noastră și stat sînt cu mult mai tari decît să poată fi rupte din aceste trecătoare incidente, și cred că după lămuririle date atît dlui ministru de culte, cât și de finanțe, aceasta chestiune va primi o soluțiune favorabilă.

Declarațiile **I. P. S.** Sale referitoare la interviul dlui ministru **Lăpădatu** le vom reda mai complet în numărul viitor.

Aceeași comisiune prin același referent prezintă actul consistorial referitor la modificarea statutului provizor al fondului de pensii al preoților și funcționarilor din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba Iulia și Sibiu din anul 1923 precum și proiectul de instrucțiune pentru acest fond elaborat din partea consistorului.

Modificările propuse se aprobă.

Se menține provizoratul punerii în aplicare a statutului până la sesiunea anului viitor. Instrucțiunea se aprobă și se pune în aplicare în mod provizoriu până la sesiunea sinodală din anul 1925.

Sinodul aprobă apoi literile fundamentale pentru **Fondul Dr. Ilarion Păscariu** fost arhiepiscop și vicar arhiepiscopesc în Sibiu și Literile fundamentale ale **Fondului Ioan Droc** fost proto-presbiter și soțel sale **Agapia Droc n. Burbea**.

Aceeași comisiune prin raportul ei **Sergiu Medean** prezintă nou proiect de arondare a cercurilor de deputați la Sinodul Arhiepiscopar. Se aprobă.

La ordinea zilei comisiunea bisericească: Raportul **Dr. Aurel Crăciunescu** referențiază în chestia catehizației.

Sinodul ia la cunoștință demersurile făcute de consistor în această cauză. Asemenea ia la cunoștință și demersurile cu privire la înaintarea de profesori titulari a catheșilor din Brașov, Deva, Orăștie și Sibiu.

Cu privire la catheșii, cari au fost instituți ca profesori titulari și au renunțat la parohiile lor, — Sinodul invită consistorul să intervină la factorii cu cădere pentru egalizarea lor din toate punctele de vedere cu ceilalți profesori titulari. Demersurile făcute de consistor în ce privește învățămîntul religios în școlile primare, se iau cu vie satisfacțiune la cunoștință.

La chestia mișcărilor sectare, Sinodul ia la cunoștință cu aprobare toate demersurile făcute de consistor pentru combaterea lor.

Deasemenea se invită Consistorul ca să facă toți pașii necesari pentru readucerea la biserică mamă a fiilor pierduți și instrăinați din cauza vitregiei trecutului și să caute cele mai eficiente mijloace, prin cari s'ar putea reface și înăpîi și ceeaaltă dorință arzătoare a neamului nostru, anume unitatea bisericii strămoșești.

Totodată îl invită ca pentru o propagandă mai vie a învățăturilor bisericii noastre, să tipă-

rească broșuri de conținut religios-moral și a le răspîndi prin popor pe un preț redus.

La propunerea deputatului **Pompliu Dan**, sinodul primește următorul amandament: Deputații sinodului arhiepiscopar înțeleg să-și exercite misiunea lor de reprezentanți aleși ai clerului și ai poporului ortodox nu numai prin participarea activă la ședințele acestui sinod, ci și printr-o colaborare intimă cu organele administrative și reprezentative parohiale și protopresbiterale, cu cercurile culturale preoțești și învățătoarești, dînd acestora tot concursul lor efectiv pentru realizarea unui maxim de progres religios-moral și cultural la mijlocul poporului drept credincios și pentru apărarea sfintei noastre biserici contra tuturor dușmanilor săi interni și externi. Deputații diferitelor cercuri electorale vor informa consistorul și sinodul arhiepiscopar asupra experiențelor dobîndite în cursul anului.

Fîind timpul înaintat, anunțându-se proxima ședință pe astăzi la ora 5 p. m. ședința se încheie la ora 1 din zi.

Ședința a VII-a

ținută la 9 Mai n. 1924.

Prezident: **Dr. Nicolae Bălan**, arhiepiscop și mitropolit. Notar: **Nicolae Colan**.

Ședința se deschide la orele 5 p. m.

Se citește protocolul ședinței a VI. Se verifică.

La ordinea zilei urmează raportul comisiunii bisericești asupra actului consistorial Nr. 4168/924 Bis. cu privire la organizarea Academiei teologice „Andreiane”.

După citirea proiectului de Regulament, la propunerea comisiunii, Sinodul ia la cunoștință **Regulamentul Academiei teologice „Andreiane”, Normativul pentru viața internă în institut și Regulamentul pentru examenul de capacitate al profesorilor Academiei teologice „Andreiane”** le aprobă și invită consistorul să ia toate măsurile necesare pentru intrarea lor în vigoare cu începerea anului academic 1924/25.

I. P. S. Sa părintele Mitropolit **Nicolae** luînd cuvîntul rostește un magistral discurs arătînd necesitatea unei superioare pregătiri a clerului nostru, în conformitate cu trebuințele vieții de azi. El spune între altele următoarele: «Academia noastră teologică n'a evoluat prin salturi, ci a crescut în mod organic. Poporul nostru nu mai trăiește viața patriarhală a strămoșilor noștri. În decursul războiului a luat contact cu alte neamuri, cu alte civilizații. Țara noastră a cucerat pămîntul de-a-lungul și și-a câștigat nouă orientări. Păstoria lui va trebui să se facă în conformitate cu situația schimbată, iar pentru aceasta ne trebuie un cler cu o temeinică pregătire.

Preoțimea noastră veche, dacă n'avea decît știința Molitvelnicului, avea entuziasmul sacru pentru biserica lui Hristos și pentru evanghelia lui. Preoțimea din viitor va trebui să-și dăbleze acest entuziasm printr-o fundamentală pregătire științifică. Aceasta firește nu se va face în dauna, ci pentru promovarea caracterului moral — care-i cel dintîi rost al oricărui învățămînt. O spunem aceasta pentru că în timpul din urmă școala a suferit și suferă încă, de marea meteahmă a intelectualismului unilateral. Se neglijează în felul acesta izvoarele cele mai bogate ale zidirii caracterului.

Nu avem lipsă într-atîtă de știință rece, aridă, cît de învățătură caldă.

Eu leg mari nădejdi de entuziazmul profesorilor dela Academia noastră teologică. Și gîndindu-mă la viitor — văd ieșind din școala a cărei constituție am consacrat-o astăzi, preoți cari se identifică cu idealul bisericii și al neamului, cari se entuziasmează pentru evanghelia și cultura și pe cari mai multă știință nu-i va trufi, ci îi va crește spre acea profundă

smerenie care se știe coborâ la cel neînvațat și la cel din suferință, ca să-i ridice și să le ajute. Pentru că noi vrem să fim o biserică dominantă nu printr-un articol de constituție, ci prin cultura clerului nostru».

Sinodul ridicându-se, ovaționează îndelung pe I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae.

Acelaș referent citește actul consistoriului referitor la starea bisericii noastre din America.

Sinodul la la cunoștință toate dispozițiile făcute de consistor pentru organizarea parohiilor noastre din America. În scopul cât mai bune organizării bisericești a credincioșilor noștri de peste ocean, sinodul invită consistorul să ceară dela forurile competente sprijinul necesar pentru înființarea în America, dacă nu a unei episcopii cel puțin a unui vicariat ort. român sub jurisdicția mitropoliei noastre. Iar pentru prezent să facă demersurile necesare pentru trimiterea unei persoane de încredere, care controlând la fața locului situația, să poată organiza temeinic viața bisericească a credincioșilor noștri din America.

Acelaș referent citește raportul consistoriului referitor la muzeul bisericesc. Sinodul la la cunoștință toate demersurile făcute pentru organizarea și îmbogățirea sistematică a acestei instituții culturale.

Anunțându-se ședința următoare pe mâine la orele 9 a. m. președintele ridică ședința la orele 7 și jumătate.

Ședința a VIII-a.

S'a ținut în 6 April (9 Mai) 1924.

Preșident: Dr. Nicolae Bălan arhiepiscop și mitropolit. Secretar: Dr. George Proca.

După autenticarea protocolului ședinței a VIII-a, la ordinea zilei a rulat comisia bisericească prezentând prin raportorul Dr. A. Crăciunescu, Statutele societății tinerimii adulte, pe cari sinodul le aprobă cu unele modificări.

A urmat comisiunea școlară. Raportorul Pompiliu Dan citește raportul consistoriului referitor la orfelinatul arhidiecezan. Sinodul la la cunoștință raportul despre activitatea orfelinatului pus sub direcțiunea preotului Iosif Trifa, dă consistorului descărcare pentru gestiunea financiară a anului expirat și dă indemnizația cuvenită pentru cheltuielile în plus făcute peste venitele fondului în suma de Lei 36,301.92. Autorizează consistorul, ca la înactivarea Fundațiunii Lebu, destinate pentru înființarea unei școli economice, să organizeze la timp potrivit în legătură cu orfelinatul arhidiecezan un atelier, în care orfanii să se instruiască în pregătirea de mobile și utenziile bisericești.

Aceiași comisie prin acelaș raportor referă actul consistoriului referitor la internatul pentru orfanii de preoți. Sinodul la la cunoștință pașii făcuți de Consistor pentru înființarea internatului conform concluziunii sinodale Nr. 34 din 1922 precum și proiectul de Regulament

privitor la viața internă a acestui internat. La act de viața normală, care atât din punct de vedere sanitar, cât și moral a domnit în acest internat în anul 1922—23 sub conducerea directorului Pompei Morușca și a prefectului de studii Nicolae Colan. Sinodul aduce profunde sale mulțumiri I. P. S. Sale arhiepiscopului și mitropolitului Nicolae pentru înalta solitudine manifestată la realizarea acestei instituții de caritate național-bisericească.

Comisiunea financiară prin referentul Nicolae Macrea a raportat despre socotele Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, precum și ziarul «Telegraful Român», arătând, că toate le-a găsit în ordine.

Deputatul Anastasie Bolu, raportează despre raționalul fondului și fundațiilor arhidiecezane pe anul 1923 constatând că le-a aflat în ordine. Sinodul a dat consistorului absolutul pe anul de gestiune 1923.

Tot la propunerea deputatului A. Boiu ca raportor, se aprobă bugetul fondurilor și fundațiilor arhidiecezane pe anul 1925.

La ordinea zilei urmează reconstituirea consistoriului arhidiecezan prin alegerea asesorilor în senatul școlar și cel episcopesc; comunicând I. P. S. Sa, că răspund contabilul-șef Victor Fincu care în calitate de asesor în senatul episcopesc a ocupat și postul de controlor, care post va trebui să l îndeplinească cât mai în grabă, dispune ca în senatul episcopesc să se aleagă numai 5 asessori mireni, astfel ca un loc să rămână neocupat. Se la act. Cu scrutarea voturilor se încredințează deputații Ioan Hamsea, Dr. Lucian Borcia și Dr. Nicolae Vecerdea.

Pentru a se face combinații necesare cu privire la alegerea asessorilor, ședința se suspendă pe 10 minute.

După redeschiderea ședinței, se procedează la alegere. La apelul nominal răspund și votează 35 deputați.

Încheindu-se votarea și făcându-se scrutiniul I. P. S. Sa declară de aleși:

În senatul școlar asesor ordinar: Dr. Andrei Gălea; asesor onorari: din cler: Dr. Aurel Crăciunescu și Dr. Vasile Stan; mireni: Dr. Lucian Borcia, Ioan Bratu, Dr. Ioan Bunea, Nicolae Colan, Dumitru Comșa, și Ioan Lăpădat.

În senatul episcopesc asesor ordinar: Dumitru Coltofean; asesor onorari: din cler: Nicolae Borza, Constantin Moldovan și Virgil Nistor; mireni: Anastasie Bolu, Petru Drăghits, Spiridon Moian și Ioan de Preda.

Atesorul nou ales al senatului episcopesc Anastasie Bolu mulțumește I. P. S. Sale și Venerabilului Sinod pentru încrederea pusă în înșul și promite că își va da toată silința să satisfacă tuturor îndatoririlor împreunate cu acest post.

Se asemează apoi diurnele și speșele de drum ale deputaților și se la concluz ca autenticarea ultimului proces-verbal să se facă prin dnii deputați sinodali aflați în Sibiu, Sâmbătă în 10 Maiu n. la ora 11 $\frac{1}{2}$ din zi.

Cu acestea fiind terminate toate agende Sinodului, avizate la sesiunea aceasta, I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae se adresează deputaților cu următoarele:

Domnilor deputați,
Ven. Sinod,

Cu ajutorul lui Dumnezeu am ajuns la sfârșitul lucrărilor sinodului din acest an. Făcând o privire asupra acestor lucrări mă simt pe deplin mulțumit, pentru că sânt convins, că hotărârile aduse vor fi păgâhii puternice, cari vor fi în stare să ducă naia bisericii la limanul tot mai desăvârșitei izbânzii.

Amintim îndăosebi reorganizarea seminarului nostru în cadrele mai largi ale unei Academii teologice, din care va ieși armata bine pregătită a preoților neamului nostru.

Hotărârile cu privire la organizarea tineretului și la chestiunile școlare indică și ele înalte preocupări ale acestui sinod, care sânt grija de viitorul bisericii și al neamului.

Constat cu bucurie spiritul de armonie și de bună înțelegere care a stăpânit desbaterile acestui sinod. Să-l păstrați și să-l duceți mai departe, ori pe unde săn-teți chemați să vă deslășurați activitatea în sânul neamului nostru. Căci biserica trebuie să fie un factor de armonizare și de împăciuire înțeleaptă în mijlocul vieții. Ea trebuie să armonizeze multiplele interese cari preocupă societatea omenească.

Rugând pe bunul Dumnezeu să Vă ocrotească și să Vă ducă în pace la familiile D-voastre, Vă mulțumesc pentru prețioasă concurs ce ni-l dați întru buna îndrumare a vieții noastre bisericești.

Împărtășindu-vă binecuvântările mele arhieriești declar sesiunea din 1924 a sinodului arhidiecezan de închisă.

La cuvintele I. P. S. Sale Dlui arhiepiscop și mitropolit răspunde în numele deputaților sinodali Petru Dragits cu următoarele cuvinte

I. P. S. Stăpâne,

Din însărcinarea colegilor mei, dați-mi voie să vă exprim sincerile noastre mulțumiri și să vă aduc omagiul devotamentului nostru profund, pentru înțelepciunea cu care ați binevoit a conduce lucrările acestui sinod și pentru jertfa pe care o adu-

FOIȘOARA

O carte nouă

Dr. O. Ghibu: Catolicismul unguresc în Transilvania (Sfârșit)
Încheiere

În capitul de încheiere, autorul arată, că România se află la o grea răspântie. Înfrântă cu jertfe enorme, după crunte suferințe milenare, ea se vede astăzi, ce e drept, liberă și independentă în cele politice, dar împovărată de probleme interne grele și complicate, cari l-au rămas dela regimurile străine sub cari s'au desvoltat veacuri de-a rândul, diferite părți cari o alcătuiesc astăzi.

Vechile stăpâniri străine sub cari au gemut diferite ramuri ale poporului român, au desfigurat complet înfrățirea provinciilor românești prin colonizări forțate și prin persecuție sistematică a elementului românesc băstinaș.

Românii din Ardeal, adunați la 1 Decembrie 1918 la Alba-Iulia, în elanul lor fără de margini, au enunțat câteva principii politice de o largă concepție cu privire la tratamentul confesiunilor și minorităților.

Dar cei cinci ani cari au trecut dela Unire

încoace au dovedit, că din punct de vedere politic, enunțarea solemnă a acestor principii, au fost pe cât de generoasă, pe atât de deplăsată.

Dușmanii de ieri, n'au devenit prin biruința noastră, tovarăși loiali de viață, cărora să le putem acorda întreaga noastră încredere — ei au rămas mai departe dușmani, și încă și mai implacabili decât până aci.

Alte state nouă ca Cehoslovacia și Jugoslavia, au inaugurat o politică de stat mai categorică: în locul formulelor umanitare, în eficacitatea cărora pentru un moment n'avam nici o încredere din cauza loialității adversarilor de ieri, au adaptat o politică severă de revizuire a trecutului și de reparare neșovăitoare a acestuia prin reintegrarea elementului dominant în toate situațiile din care fusese înlăturat și prin reducerea elementelor străine, infiltrate în mod meșteșugit în viața țării, la cel mai restrâns teren posibil.

În locul politicii noastre de bunăvoință exploatată în defavorul nostru, aceste state au adoptat politica înfrânelii bazate pe conștiința dreptului ultragiat în trecut, și această politică s'a dovedit cea mai demnă și cea mai bună.

În acest punct este indicată soluția secularizării, care a fost adoptată față de Biserica și de mănăstirile din vechile principate.

Secularizarea averilor catolice n'ar fi o măsură nejustă, dimpotrivă, ea ar fi un act de dreptate socială. Averele pe care le posedă astăzi Biserica catolică din Transilvania n'au fost câștigate de credincioșii bisericii catolice, ci au fost date, dela 1690 încoace de Habsburgi, în scopul de a-și întări poziția lor. La venirea Habsburgilor în Transilvania nu mai existau, aproape deloc catolici, cu excepția unei mici părți din Secuime; catolicismul a fost creat cu forța publică și cu ajutorul mijloacelor materiale ale țării, puse în acest serviciu de Curtea din Viena. Penetrația catolică n'a fost operă religioasă, ci o operă politică și ea a rămas până în ziua de azi astfel.

Ceeace s'a creat prin forță și cu mijloacele statului străin în contra noastră, trebuie să reparăm tot cu ajutorul statului, care astăzi trebuie să ne fie ocrotitor.

Cu privire la ordinele religioase anurilor crede, că acestea au să fie puse în serviciul public, potrivit trebuințelor statului român. Eventual reduce sau chiar desființate. Apoi trebuie desmaghiarizate diecezele, care au fost maghiarizate în mod meșteșugit, trebuie desființate diecezele din Oradea-Mare și Satu-mare. Episcopia catolică trebuie mutată din Alba-Iulia în Săcuime. Alba-Iulia a fost rezidența vechiului mi-

ceți pentru progresul bisericii și al neamului nostru.

Plecăm dela acest sinod, cu cele mai frumoase impresii.

Din rapoartele ce s'au desbătut am observat, cum biserica vie s'a închinat marilor ei bărbai Șaguna și Lazăr — pentru a se înălța la nivelul marelui lor duh apostolic.

Am observat pașii gigantici pe care i-a făcut biserica pentru cât mai superioară pregătire a clerului său, ridicând seminarul teologic la rangul unei academii.

Am luat cu bucurie la cunoștință grija ce o poartă biserica pentru tineretul nostru.

Și ne-am bucurat văzând cu câtă conștiințioasă se chiverniseșe averea bisericii, moștenita dela înaintașii noștri darnici.

Sinodul arhiepiscopalian mulțumește I. P. S. Voastre și Ven. Consistor arhid. pentru răvna și ostentivele imbelșugate ce le depuneți pentru promovarea intereselor scumpei noastre biserici strămoșești și Va dorește ca bunul Dumnezeu să vă țină întru mulți ani.

Sa trăiți înalt Prea Sfințite!

Cu acestea sesiunea ordinară a Sinodului arhiepiscopalian din anul 1924, s'a încheiat la ora 12½ din zi.

Ingerințe condamnabile și erori nepermise. Cu ocaziunea alegerilor de deputați sinodali în eparhia Aradului, administrația județului Arad s'a ingerat în mod volnic în alegerile bisericești.

Comisarii consistoriali încredințați cu scrutiniul voturilor, în zece cercuri, au trecut peste cercul lor de competență, deneștrădarea credenționalelor celor ce au întrunit majoritatea de voturi; ear cu ocaziunea deschiderii sinodului, 17 deputați din cler, din motivul ingerinței organelor administrative în alegerea de deputați mirenii, au renunțat la mandat.

Condamnăm cu toată asprimea amestecul ilicit al administrației în chestiunile bisericești.

Nu putem însă aproba nici procedura comisariilor consistoriali, cari au denegat extradarea credenționalelor.

Ei trebuiau să urmeze conform prescripțiilor regulamentare. A Consistorului datorință ar fi fost apoi să dispună în toate cercurile cercetările necesare și să prezinte sinodului o iconă fidelă despre cursul alegerilor. Nu putem aproba nici renunțarea celor șapte deputați din cler la mandatul lor; ci, după noi, era necesar să facă zid în jurul P. S. Sale părintelui Episcop pentru apărarea prestigiului bisericii, și salvarea constituției noastre bisericești.

În fine nu credem că a fost cea mai norocoasă soluțiunea dată de P. S. Sa Episcopul de a disolva Sinodul, ci ar fi fost mai nimerit numai să-l fi prorogată.

Sinodul eparhial din Caramanbey. În cuvântul de deschidere a sinodului din anul acesta P. S. Sa Episcopul Iosif a relevat situația generală a bisericii noastre ortodoxe în împrejurările nouă de acum. Sinodul a intrat apoi în ordinea de zi și după trei ședințe sesiunea sinodala s'a terminat. Toate rapoartele senatelor s'au luat cu satisfacție la cunoștință.

La Sinodul eparhial al Orăzti Mari, deschis și prezidat de P. S. Sa Episcopul Roman, au participat aproape toți deputații (48 din 57 aleși) manifestând viu interes pentru mesul afacerilor bisericești culturale din eparhie. Din hotărârile sinodale amintim — după L. R. — următoarele:

a) Pentru a încuraja și a da prilej preoților sărăcuțioși de a-și valorifica cunoștințele ulterioare câștigate după hirotonire și a le deschide calea pentru parohii mai bune, Sinodul la propunerea Consistorului a decis introducerea examenului de promovare, prin care preoții de-o calificare inferioară dar binemeritați vor putea fi promovați pentru o clasă de parohii imediat superioară;

b) Considerând marea importanță a preoției la granițe, decretate de zonă culturală, din punct de vedere: național și cultural, Sinodul va cere guvernului ca preoștii din această eparhie să-i acorde o primă de încurajare de 50%, la salariul de bază, ca și prin aceasta numărul parohiilor vacante să se reducă;

c) S'a decretat înființarea unei școli de cantori în Oradea-Mare;

d) S'a hotărât înaintarea unui memoriu către guvern pentru reducerea cârmărilor, reglementarea debitului alcoolului și respectarea strictă a repausului duminical în toate oficiile statului, ca măsură de combatere și prevenire a destrămurii vieții religioase-morale;

e) Se vor ține conferințe populare atât în cadrul Asociației clerului, cât și în acord cu conferințele Asociațiunii, în care se vor arăta urm-

rile dezastruoase ale concubinajului din punct de vedere moral, juridic și social;

f) Pentru împiedicarea parohiilor dela munte, unde nu este teren arabil, se vor cere dela stat loturi pe câmpie, într-un complex, urmând ca din venitul acestora să fie ajutate parohiile din locurile muntoase;

g) Preoștii pensionari, văduvelor și orfanilor de preot din eparhie li s'au majorat pensile și ajutoarele cu 100%, începând cu anul 1924.

Sinodul eparhial din Cluj, a fost deschis și condus de P. S. Sa Episcopul Nicolae. În ședința de Luni înainte de amiază au asistat și dnl miniștri Al. Constantinescu, dela agricultură și domenii, și Tancred Constantinescu, dela industrie și comerț. Salutați din partea președintelui sinodului, dnl miniștri răspund aducând omagii preoștilor ardeleni, care a dat cea mai strălucită contribuție la întregirea neamului. «Operă națională în Ardeal, fără preoți nu se poate închipui», a declarat unul dintre dnl miniștri. Voritorii au accentuat interesul tuturor guvernelor de a ridica la stare cât mai înfloritoare biserica dominantă a statului. Ovații călduroase au răspuns acestor cuvinte ministeriale.

În ședința din aceeași zi, după amiază, a luat cuvântul deputatul mirean, dl Al. Lăpădat ministrul cultelor; vorbind despre salarizarea preoștilor, a arătat bazele pe care crede că se va putea face o lucrare echitabilă pentru întreaga preoție. Preparativele acestei lucrări sînt terminate, se va face înscrierea veniturilor prin comisiuni compuse din preoți și din reprezentanți ai statului. — Se speră, că noua soluție a salarizării preoștilor va intra în bugetul anului ce vine.

Pentru stabilirea adevărului. În nrul 30/31 al ziarului nostru, înregistrând știrile despre alegerile sinodale în eparhia Aradului am comunicat că la aceste alegeri n'a izbutit să fie ales nici dl V. Goldiș. Știrea aceasta nu s'a confirmat. Dl V. Goldiș a fost ales deputat sinodal; — dar, împreună cu alți 10 deputați mirenii, și-au depus mandatele printr-o declarație protest colectivă adresată P. S. Sale Păp. Episcop Ioan al Aradului.

Din manifestul partidului naționalist al poporului, adresat către cetățenii României întregite — manifest semnat de dnl N. Iorga și C. Argetoianu, — publicăm partea privitoare la biserica. Sefii noului partid declară:

«Înțelegători ai însemnătății bisericilor naționale în viața statelor și a sentimentului religios în genere, credem că biserica românească mai mare ca și aceea care cuprinde o mai mică parte din poporul nostru trebuie să aibă atât o situație materială bună a clerului popular, cât și putința de conducere a organelor superioare și autonomia necesară în tot ce privește disciplina clerului și învățământul bisericesc.

tropolit ortodox, care în mod natural se găsea tocmai în centrul geografic locuit de români. Aici va trebui să se așeze pe viitor mitropolitul ortodox român al Ardealului, reluându-i acolo rezidența din care l-a alungat vitregitatea vremurilor. *Alba-Iulia trebuie să redeie ce a fost și ceea ce merită să fie: o cetate sfântă a românismului și a ortodoxismului.*

În fine pe câteva pagini autorul s'a ocupă cu necesitatea înființării unui patriarh românesc pentru întreg «catolicismul» răsăritean și apusean din România.

Prin creșterea patriarhului românesc ar înceta și gravitatea directă spre Roma a greco-catolicilor reveniți astfel la unitatea religioasă cu întreg românismul.

Dar nu numai în ce privește centrele bisericești trebuie să se facă schimbări radicale, ci și în ce privește episcopatul. Conte de Majláth dela Alba-Iulia, a cărui activitate șovinistă dinainte de război și din timpul războiului este notorie și care de cinci ani încoace a dovedit o desăvârșită loialitate atât ca președinte al statului catolic, cât și ca episcop, nu mai poate rămânea la locul acela plin de răspundere, pe care îl servește contra intereselor statului.

Dar experiența celor cinci ani a dat dovadă deplină că Ungurii, în frunte cu episcopul

lor, socotesc România de astăzi ca ceva efemer și în consecință, tot ce fac, fac cu gândul la răsturnarea ei.

Un Napoleon nu s'a fiit să ridice dela Roma pe capul întregii creștinătăți apusene și să-l ducă în Franța, ținându-l aproape 5 ani de zile, în momentul când el a văzut în aceasta o pledecă în calea planurilor pe cari se credea chemat de Provedință să le împlinească. Guvernul austriac n'a stat o clipă la Îndoială în anul 1849 de a lua cele mai severe măsuri față de episcopii catolici, cari în cursul revoluției din 1848 s'au manifestat în contra Dinastiei.

Oare, dacă revoluționarii unguri n'ar fi fost bătuți, un Șaguna, care a fost partizanul împăratului, s'ar mai fi putut întoarce în Transilvania și ar mai fi putut fi episcop sub Ungaria biruitoareliu Kossuth?

Patriarhul român ar fi supremul șef religios al ambelor rituri, grec și latin, din România și ar fi cu Roma în aceeași comunitate religioasă în care a fost până acum numai cu Constantinopolul, păstrându-și independența ierarhică față de ambele aceste vechi centre ale bisericii creștine.

Dacă Roma n'ar înțelege noblețea și însemnătatea gestului nostru — dacă ea n'ar face absolut totul pentru ca noi să ne putem regăsi în cadrul

bisericii universale, locul care ni se cuvine în conformitate cu spiritul veritabil al creștinismului, cu tradiția noastră istorică și situația noastră din viitor — atunci românii nu le rămâne alta decât să declare rupte pecetea puse la 1698 de emisarii Habsburgilor pe actul prin care, bisericește a sfășiat în două poporul român din Transilvania, și prin orce mijloace, să refacă în sens exclusiv ortodox unitatea religioasă a poporului român, ear în ce privește pe catolicii minoritari să-l supue aceluia regim pe care-l preconiza față de regele Matia Corvinul și pe care o atitudine nedepin creștină ca a Papel l-ar aduce cu sine în mod firesc.

Acesta este pe scurt conținutul voluminoasei scrieri a dlui profesor Dr. O. Ghibu, în care face deplină lumină cu privire la rolul catolicismului ardelean în politica de maghiarizare a Ungariei de ieri; situația bisericii catolice în statul ungar din punctul de vedere al dreptului de stat și catolic; pretinsa autonomie a catolicismului unguresc din Transilvania și caracterul ei politic în România întregită.

Pe ultimele pagini abordează pe scurt chestiunea refacerii unității religioase a neamului nostru și reintegrarea bisericii creștine universale și egheonia religioasă a poporului român

Ear ori ce naționalitate legată de biserica ei, și de învățăminte ce crede că trebuie să dea sufletelor, să fie ocrotită de stat fără a fi oprită în exercițiul funcțiilor ei firești.

Dorim ca partidul dlor Iorga și Argetoianu, în înțelegere sau chiar fuziune cu alte partide patriotice, să poată salvărilor o lucrare dintre cele mai folositoare neamului și bisericii noastre.

Ziua istorică

(=) Au trecut trei sferturi de veac de când, an după an, prăznuim amintirea zilei de 3 Mai 1848.

În anii din urmă, cinci dela desrobire, sărbătorirea se tălmăcește prin manifestări la lumina zilei. În anii de mai înainte se tălmăcește așa, cum se putea, — dar cu o îndărmare care creștea în proporția urărilor puse la cale de autoritățile vremii vrăjmașe românilor.

Pe ascuns, în scutul întunecului nopții, se încunună cu flori în fiecare an câte un mormânt, când la Tebea, de sub gorunul lui Horia, când dela Brașov, sau din alte cimitire. Se arboră, în aceeași vreme, un mărț sau smorț steag, sun în vârful Tâmpii, altă dată în plopii înmuguriți ce străjuesc liceul «Andrei Șaguna», sau în «peatra» celebră din Câmpia libertății, — îndrăzneli tinerești prilejuite de agitate alergături jandarmerești și anchete împreuzate totdeauna cu «exemplare» pedepsiri, când «trădătorii patriei» erau descoperiți și dați pe mâna judecătorilor... în cauză proprie.

Asupritorii orbiți au izbutit, prin metoda întrebuițată, să țină mereu trează conștiința națională în asupriți. Prigonirile descărcate, una după alta, în capetele urmașilor de iobagi au avut darul să perpetueze tăria și credința către limba și legea strămoșască în acești «incorigibili pui de valahi» și să le inspire nădejdi și curaj să înainteze cu atât mai vărtos în drumul ce duce spre atingerea dorințelor de unitate națională. Privirile poporului credincios se îndreptau înainte spre acest ideal, și îndrăznit spre martirii cari l-au pregătit.

Cei mai apropiați de noi dintre acei martiri erau țărani Ardealului, 40 de mii, care împreună cu vlădicii și cu tot ce era

cărturărimă, în zilele mișcărilor pornite la 1848, și-au afirmat drepturile veșnice asupra pământului ce-l locuiau. Ei se proclamă atunci națiune de sine stătătoare și parte întregitoare a Transilvaniei pe temeiul libertății egale.

Națiunea română — se zice în desbaterile ședinței I din 3 Mai a adunării naționale din Blaj — depune:

1. Jurământul credinței către împăratul; — și

2. în același timp, aceeași adunare depune jurământ de credință și către națiunea română, o juruință făcută sărbătorește sub tricolorul român național.

Împăratul dela Viena, schimbat peste puțin în rege la Budapesta, ne-a părăsit zi de zi, tot mai pe față, și ne-a lăsat cu desăvârșire la discrețiunea maghiarilor; — astfel însuși suveranul «incoronat» a contribuit să rămână în valoare cu atât mai ales partea a doua a jurământului de credință din 1848, care avea, — cu ajutorul dumnezeesc, — să ne ducă la 1918.

Ziua istorică de 3 Mai 1848 a găsit bărbați deplin înțelegători în clasa cultă română, mireni și cler, din toată țara. Si biul ortodox nu s'a ferit de atingere frățască sinceră cu Blajul unit (cum, din nefericire, am văzut că s'a ferit Blajul de — Alba-Iulia încoronării primului rege al românilor), și *Gazeta de Transilvania*, a lui G. Bariț, putea să raporteze în 17 Mai 1848 despre «adunarea națională» și Andrei Șaguna următoarele fapte:

«Sămbăta la 1 Mai sosi și episcopul dela Sibiu Dn Andrei Șaguna, însoțit de un frumos număr de preoți și mireni, primul de o deputațiune tocmă la Măndrade și trase drept în reședința episcopescă. Duminică, după sf. liturgie, Dnii episcopi Ion Lemeni și Andrei Șaguna, ieșind în mijlocul zecilor de mii, mărturisiră că Preasf. Sale sânt frați, nu din vreo fafărie, ci frați în Hristos, frați români, frați cari provoacă pe tot românul a ulla orce neplăceri trecute și a se privi cu toții de frați, precum sânt ai lor episcopi. Cuvântul rostit în acest înțeles de Dn episcop A. Șaguna făcu impresiune foarte bună, tală și calea mai multor prepusuri și temeri deșerte. Pentru un scop atât de mare și frumos,

cum era al acestel adunări, eră să se înălțare din inimile tuturor ori care alte interese particulare...»

Așa se prezintă vechii noștri muncitori, înălțându-se cu gândurile acolo de unde izvoarește ideea de adevărată unire și progres, care să ne înzestreze cu forța d'a birui toți vrăjmașii.

Să punem umărul!

— Din prilejul înființării secției Sibiu a „Societății Ortodoxe Naționale a Femelor Române” —

Duminică, în 11 Mai, în cadrele unui festival s'a organizat deplin secția Sibiu a societății conduse cu atâtă simț de responsabilitate în vechiul Regat de dna Alexandrina Cantacuzino. Celce cunoaște minunatele instituții create de această societate, încă înainte de răboi, celce a luat parte la frumoasele și însuflețite congrese la care s'a discutat, cu multă avură, problemele sociale, adăncindu-le, numai bucura se poate că această societate și-a întins sfera ei de activitate și asupra Sibiului.

După slujba bisericească ce a ținut ceva mai lung din cauza interesantelor și frumoaselor predici roșite de secretarii secției, pâr. Pompei Morușca, s'a adunat un numeros public în frunte cu I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae în sala cea mare a prefecturii județene. A fost de față tot ce societatea sibiană are mai de seamă. Dl profesor I. N. Lungulescu a rostit o conferință plină de miez și de bun simț, intitulată «Adevărul care birue...» A treia oară i-a fost dat publicului din Sibiu să asculte pe orator și de aici înainte avem să-l numărăm între bunii oratori sibieni. Conferința a dovedit o vastă lectură a dlui Lungulescu. A analizat adevărul religios, filosofic de seamă din toate taberele, — a vorbit despre sistemul filosofic al scepticismului, al relativismului și al de cel dogmatic — arătând elocuent neputința omenească de a pătrunde enigmatul ființei noastre. Ar duce prea departe dacă am insista aici asupra lunoaselor teze invocate în favorul adevărului religios. Dl Lungulescu este în curent și cu ultimele invenții ale lui Gustave Le Bon și cu teoriile lui Bergson și cu Einstein. A urmat o apoteozare plină de convingere a religiei creștine, terminând cu o descriere avântată a unei nopți înstelate, în urma supremei simfonii. În creștinism vede dl Lungulescu nucleul democrației, înaintea de lozina revoluției franceze «Libertate, Frățietate și Egalitate» și îndreptărea creștinismului este mai mare ca ori când în zilele noastre.

Dacă unele expresii au fost prea academice pentru unele din persoanele prezente, forma de causerie, acceptabilă și sufletul conferinței a ridicat inimile tuturor, ear arătarea a ceva excelsior în ziua de astăzi de materialism

în Orientul Europei, încheind cu cuvintele, că «dacă Roma nu va admite punctul nostru de vedere just, vor trebui rupte toate legăturile cu ea».

Speranța pe care o exprimă autorul în ultimul pasajiu cu privire la noblețea Romei, este cu totul iluzorie. Și dovada cea mai bună despre aceasta, este însași cartea dlui Ghibu, din care se constată suferințele cele mari până la martiriu, pe cari le-a suferit poporul nostru din partea catolicismului în decurs de aproape o mie de ani.

Actul unirii unei părți a poporului nostru, n'a fost altceva după cum se știe decât o tragere pe sfoară, a celor ce au lăcomit la un blid de linte, ale cărei urmări sinistre, le simțim până în ziua de astăzi.

Așteptăm ca autorul să ajungă la altă concluzie: să dea binevoitorul sfat, fraților de același sânge greco-catolici să se rupă de dușmanii seculari ai poporului nostru și să se întoarcă acolo de unde au fost răpiți cu forța, în sânul bisericii strămoșești, care ca o mamă bună și iubitoare li primește cu brațele deschise.

În cestiuni de credință nu există țarguială!

G. P.

Marianum

O instituție școlară ardeleană, ce și-a dobândit oarecare faima în istoria mișcărilor culturale și politice mai nouă din țara noastră, este așa zisul *Marianum* din Cluj. Dăm unele amănunte despre această instituție școlară a romano-catolicilor maghiari:

Sub numirea «*Marianum*» funcționează în Cluj un institut școlar romano-catolic. Proprietar este parohia romano-catolică de acolo. În privința susținerii și a disciplinei religioase sta sub ordinele episcopului din Alba Iulia, Contele Mailath, iar în privința conducerii pedagogice și administrației școlare sta sub ordinele Direcțiunii regionale de instrucție din circumscripția Cluj. Instrucția o îndeplinesc profesori civili și călugărițele mănăstirii, organizată în legătură organică cu școala. În mănăstire funcționează un internat în care sânt plătate 130 elevi.

Institutul «*Marianum*» a fost întemeiat în anul 1911. Astăzi are: Liceul de fete, deschis în 1911, în 8 clase sânt 607 elevi;

Școala comercială superioară de fete, întemeiată la 1911, funcționează cu 3 clase, în care frecventează 125 elevi.

Mai are: 1. Curs comercial de un an pentru fete, în care primesc instrucție absolvente de 4 clase secundare;

2. O școală primară de fete, cu patru clase și una divizionară.

3. Școala de gospodărie de un an;

4. Școala profesională de fete de doi ani, suprapuși la patru clase secundare;

5. Conservator de cântare și muzică;

6. Școala normală de învățători, mixtă pentru băieți și fete, deschisă la anul 1919, desființată în urma interzicerii coeducațiunii — în 1922;

7. Școala normală superioară, înființată în Septembrie 1920, o frecvență amestecată băieți și fete, cu diploma de învățători și cu bacalaureat de liceu. La început califica profesori pentru școli civile, ear după contopirea învățământului civil în cel secundar, acum va califica pentru școli secundare, deoarece minoritatea maghiară școlile civile le-a asimilat toate cu clasele inferioare a liceelor.

Școlile aceste 7 sânt deschise toate dela 1919 încoace fără autorizație și fără regulament și programa analitică aprobată din partea organelor statului.

Manualele întrebuițate sânt scrise cele mai multe tendențios, cu scopul de a sădi în sufletul elevilor dragoste pentru Ungaria, pe care o prezintă și acum ca patria comună a tuturor ungarilor.

Chiar și în manualul de muzică (de Hackl

criminal a fost foarte binevenită. Aplauze ce nu mai voiau să cenească a fost răspândit pe orator.

Tot vrednic de remarcat a fost raportul secretarului comitetului de inițiativă, a pâr. Pompei Morușca. Dna E. Tordășianu a deschis, după dl Lungulescu, o ședință ca să dea ascultare raportului comitetului de inițiativă. Prima întrunire în vederea unei constituirii s'a ținut încă în 31/10 Noembrie 1922. În 1923, Iulie, s'a ales de președinte dna E. Tordășianu, vice-preș. Dr. G. Preda. Dl Morușca a citit un minuțios și merituos raport despre pașii întreprinși și desigur felul cum înțelege dsa viitoarea activitate a secției. De sigur va da publicității acel raport, pentru că să poată fi folosit mai cu spor de public, până atunci servească următoarele ca informație:

Secția își propune să creeze un cămin pentru fetele ortodoxe, să supravegheze elevele și elevii de la locuințele lor de prin oraș, ca să nu ajungă într-o atmosferă strică, să îngrijească de hrana sufletească a bolnavilor de prin spitale. Să se îngrijească de catehizarea serviciilor noastre (s'au făcut în timpul din urmă câțiva pași foarte salutați, în biserica catedrală), să dea nutrimenți sufletești chiar și celor de prin temnițe, să supravegheze reprezentațiile de cinematografe și ale teatrelor noastre, informând părinții de primejdiile ce așteaptă pe copiii lor, dacă nu le opresc vizitarea pieselor imorale, să poartă o campanie împotriva dansurilor frivole și a luxului. Pentru copilași se vor înființa grădini de copii, pentru îngrijirea mormintelor eroilor va fi o comisie specială, tot așa pentru înfrumusețarea catedralei și a celorlalte locașuri bisericesti din Sibiu. Văduvele ajunse în mizerie vor găsi un sprijin fără ca să li se jignească demnitatea, instituirea se totodată și un «azi al bătrânilor». Se vor ține conferințe, ca aceea a dlui Lungulescu, vor urma discuții, având ca bază texte din Biblie, se vor ține rugăciuni în comun, se vor aranja și pelerinajii la locuri ca Sămbăta de sus, sau la Fântâna Foltii de lângă Săliște, ca poporul să recapete credința și să-și întărească moralul. Toate acestea cu scopul ca atmosfera viciată din epoca noastră să dispară și ca să se înstăpânească adevărata dragoste creștină între noi.

Raportul, ascultat cu mare atențiune și aprobat cu o vădită plăcere de doamnele (lipsește — excepțional — de haine luxoase în ziua aceasta de Duminică!) a fost aplaudat și primit în întregime.

După aceasta a fost reales comitetul de inițiativă, care va purcede la lucrul folositor sprijinit acum de opinia publică înțeleghătoare.

Dna Tordășianu și comitetul de inițiativă, în special pâr. P. Morușca, merită toată lauda pentru zelul depus.

La sfârșit a vorbit I. P. St. Sa Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan, care a binecuvântat ca arhieru întreagă pornirea, dorindu-i succese strălucite. Mișcarea aceasta, a spus I. P. St. Sa, să nu să oprească la Sibiu, ci să se restrângă

asupra întregului Ardeal, iar Sibiu servească drept model. Termină aducând laude conferențiarului.

Corul seminarial, condus de dl Z. Mora, a cântat trei coruri frumoase de Davidow, Wachmann și Kreutzer, spre satisfacția generală.

Așa a decurs serbarea aceasta înălțătoare de inimă. Urmează ca să se înscrie cât mai mulți și multe membri și membre, ca să punem cu toții umărul, să reușească această nobilă gândă.

Reglementarea numirilor de profesori făcute în Transilvania

Ministerul Instrucțiunii, prin deciziunea Nr. 40883 publicată în Monitorul oficial din 6 Mai 1924, a regulat situația profesorilor numiți în timpul din urmă în Transilvania, după cum urmează:

1. Toate numirile de profesori făcute în Transilvania până la 1 Aprilie 1922, de autorități legale, se recunosc ca valabile făcute, sub rezerva verificării actelor, cari au servit ca bază la aceste numiri. Numirile cari se vor fi făcut fără ca titularul să fi avut titlurile legale, se vor considera ca nule.

2. Profesorii numiți ca titulari de către directoratul general din Cluj, în perioada de 1 Aprilie 1922 — 1 Septembrie 1922, adică în timpul, pentru care desființatul directorat nu mai avea dreptul să mai facă numiri de titulari, vor primi salariul fără reducere de 20%, și catedrele lor nu vor fi publicate vacante.

3. Candidații de profesori, cari au trecut examenul de capacitate la Cluj, între 1 Aprilie 1922 și 1 Iulie 1923, se confirmă ca profesori cu titlu provizor la catedrele alese la o altă cu cel ce au trecut examenul de capacitate la București.

4. Candidații cursiști, cu examen de capacitate dela Cluj, cari funcționau ca suplinitori până la 1 Septembrie 1923 cărora la 1 Septembrie 1923 li s'au încredințat catedre corespunzătoare calificăției lor, rămânând suplinitori. Confirmarea lor ca titulari provizori se va da numai după ce li se va fi făcut în cursul anilor școlari 1923—1925 cel puțin 3 inspecțiuni, din cari una de un inspector general sau de specialitate pe care o posedă profesorul. Pe baza acestor rapoarte și a constatărilor făcute de comisia de verificare a titularilor, inspectorul șef al regiunii face propuneri consiliului inspectorilor generali, care își dă avizul de numire sau amânare. Profesorul amănat va fi de nou inspectat în cursul anului următor și dacă este și data aceasta respins, pierde dreptul de a fi numit titular; el va putea fi suplinitor, sau își va lua prima sa ocupațiune.

Pentru cei admiși confirmarea se va face pe ziua de 1 Septembrie 1923, cu drepturile de ve-

chime ce decurg din activitatea lor constatată de comisia de verificare.

Profesorii din această categorie până la numirea lor ca titulari, vor primi leafă de titulari, fără gradații, iar catedrele lor nu vor fi publicate vacante.

5. Pentru candidații, cari au trecut numai în parte examenul de capacitate la Cluj, se va înstitui o comisie care să le examineze situația și să decidă pentru fiecare candidat în parte, probele ce rămân să dea pentru completarea examenului, astfel, ca cu începerea anului școlar 1924/25 să nu existe decât un singur tablou de capacitate, după care să se facă numirile în învățământul secundar de toate gradele.

Dela o sfințire

Într-una din Duminicile trecute s'a făcut, la Rapoltul mare, cu o deosebită solemnitate, sfințirea clopotului celui nou, cumpărat de bravul popor din comună, în locul celor duse în toamna anului memorabil 1916.

Atunci, clopotele au fost luate cu forța, în fața poporului asuprit și obidit. Astăzi dimpotrivă, cu multă bucurie și veselie se sfințesc pe rând nouale clopote, care cheamă la nouă viață, de înălțare și de unire frățască și de mult mângăiere.

Au fost răpite clopotele, spre a se folosi la nimicirea noastră. Și neșus de dureros era să privești cum poporul, moșnegi, femei și copii, petreceau în jale și plânsuri și în cântări de mort, clopotele însoțite în drumul lor la plecarea de țărânișul clopotelului rămas orfan — și de sunetele agitate ale toacelor părăsite și ele...

Noul clopot a fost luat în primire la gara Simeria, pus pe un car împodobit cu coroane și flori, tras de patru boi, înconjurat de călăreți. Înainte era vestita fanfară dela Toileta, după aceea veneau stegarii, în urma lor sirul lung de elevi dela școalele din Rapolt, apoi praporii, feșnicarii și preoții celebranți, iar în urma carului cu clopotul, miile de credincioși din comună și jur.

Sfințirea s'a făcut în piața școlii pe tribuna anume ridicată. S'a făcut serviciul sfințirii noului clopot și steagului național al «Reuniunii femeilor române» pentru înfrumusețarea bisericii. Actul sfințirii s'a săvârșit de preoții: V. Florea, I. Ardeu și subscrisul.

Predica ocazională a rostit o subscrisul. A vorbit apoi frumos părintele locului V. Florea, amintind cu laudă pe binefăcătorii reuniunii și al bisericii.

La această serbare, în marea de lume ce ne înconjură, atât în decursul serviciului cât și al predicilor, s'au văzut bărbați și femei, plângând cu lacrimi de durere, pentru greul trecut

VERSURI

— La sfințire de clopot —

Duminica Florilor,
Bucuria tuturor...

Casa Domnului gătită
Tot cu flori împodobită;

Ear poporul credincios
A venit în număr mare,
Să ia parte la serbare.

Slujbă sfântă, aghiasmă,
Miros de bună mireasmă
Se ridică în văzduh...

Clopot nou azi se sfințește,
Când cu apă se stropțește;
Din amvon apoi răsună
Olas cucernic și sonor
În cuvântul de păstor:

Dragii mei, popor iubit,
Creștinec dar am primit
Dela credincios smerit; —
Vrednicului donator
Noi cu drag îl mulțumim
Și din inimă-l dorim:
Sufletească mulțumire
Și tral lung în feretrel

Clopotul va răsună
Seara și dimineața,

Și la slujbe va chema,
La slujbe mântuitoare
Turma cea cuvântătoare;

Atunci voi, creștini iubii,
La biserică grăbiți!
Cu toții să ne-adunăm,
Domnului să ne rugăm;

În evlavie, trevie
Viața noastră să fie;
Poruncile să păziți,
De tot răul vă feriți;

Domnul Sfânt să vă ajute,
Ca 'n credință și virtute
Tot mai bine să sporiiți,—

Eu asupra tuturor
Darul de sus îl implor...
— «Bine al grăit, părinte,
Zice unul din popor —
Înțeleptele cuvinte
Ne vor fi un scump odor».

Veseli toți din nou aclamă
Pe păstor, pe donator, —
Ear din turn glas de aramă
Se înalță cântă no...

Duminica Florilor,
Bucuria tuturor!

Pr. Ioan Baptist Bolo.

Budapesta 1922) găsim bucăți sovinoiste și tendențioase b. o.: Rugăciune pentru patrie, Ungaria ciuntită, Plângerea lui Rakoczi, Ardealul național (unguresc), Himnul regelui ungar ș. a. ș. a.

În liceul de fete între 607 sânt gr. cat. 6, rom. cat. 404, evanghelice 15, reformate 93, unitare 13, izraelite; 76 fice de români: două eleve Athanasii în cl. II, o elevă Butescu în cl. V. Însă după faslunea direcțiunii toate elevele chiar și cele greco-catolice se mărturisesc a fi ungu-roaice.

Limba și literatura română se predau în o măsură foarte redusă. Puținul ce știu să reciteze românește elevele, sânt numai cuvinte goale, memorizate și spuse de rost, mecanic, fără să cunoască înțelesul lor.

Episcopul din Alba Iulia dă voie să se execute numai ordinele ce le convin. Bună oară ordinul emis, ca la școale confesionale nu pot frecventa numai elevi de aceeași confesiune, nici acum nu s'a aplicat acestei școale. Ear sub Nr. 766 din 1922 Episcopul a trimis un ordin ca institutul «Marianum» să respingă orice ordine venite dela directoratul general din Cluj deadreptul.

Pe ce bază de drept mai funcționează asemenea școale dușmane intereselor neamului nostru?

al neamului nostru, și cu lacrimi de bucurie pentru fericitele zile ce ne-a năvrednicit Dumnezeu să le vedem.

În Raportul mare sânt și străini. Ungurii și jidanii au stat acasă în mod demonstrativ. Dealtfel sânt puțini, 3—4 familii, — dar e mare ura lor față de noi românii. Chiar învățătoarea lor, care primește dela statul român, un salariu cu mult mai urcat, decât al celorlalți învățători din loc — s'a abținut dela participare la serbarea noastră națională-religioasă.

«Ungurii» reformați de urgiile neguroase a vremilor trecute, — de care am făcut amintire în acest ziar, — au luat parte la marea serbare, cu trup, cu suflet, bucurându-se și lucrând împreună cu tot poporul ortodox și «unit» din loc.

După-ace clopotul a fost așezat în turnul bisericii, la primul sunet al său poporul cu capul descoperit a murmurat cuvintele bătrânului Simeon: «Acum slobozește, Stăpâne, pe robul tău în pace»...

Soarele era'n asfințit peste mătura satului, reflectându-și ultimele raze peste turla bisericii înalte; poporul se respira spre casele sale, mângaiat de fericita zi, când noul clopot vestea în timbru sonor învierea acestui popor credincios.

Fie, ca glasul sfințit al său să cheme, la desăvârșita reunire, pe toate trei confesiunile din Raportul mare.

Pr. Vasile Pășcu

AVIZ

Prin aceasta încunoștințăm pe domnii membri ai «Asociațiunii» că — trecând termenul de 6 Mai n., fixat cu circulara noastră din Aprilie (Nr. 583/924), pentru înscriserea la festivitățile dela București, Valenii de Munte și Breaza, — listele participanților s'au încheiat și că nu mai putem da așteptare eventualelor dorințe de a participa.

Sibiu, 16 Mai n. 1924.

Biroul central al «Asociațiunii».

INFORMAȚIUNI

Donațiune. Cu ocaziunea sesiunii sinodale din anul acesta Dnii deputați mai jos înșirați au făcut următoarele donațiuni la fondurile noastre din centru:

La fondul Regelui Ferdinand și Regina Maria: Păr. protopop P. Păso din Brad 5000 Lei, dl Ioan Ionă, deputat în cameră, directorul fabricii de celuloză din Zărnești 1110 Lei, dl Dr. Gh. Măcelar, avocat în Sibiu 330 Lei.

La fondul Orfelinului arhidiecezan din Sibiu: dl Iosif Iancu, inspector general de mine, 600 Lei, dl Dr. Lucian Borgia, avocat Sibiu 250 Lei și dl Dr. At. Moga, medic în Sebeș 250 Lei.

La fondul Internatului arhidiecezan din Sibiu: dl Dr. Lucian Borgia, avocat în Sibiu 250 Lei.

Li se exprimă mulțămirea.

Cursurile de perfecționare pentru învățătorii români, din teritoriile elipite, cari nu posed suficient cunoștințele de limba română, istorie, geografie și constituția țării, se țin la școlile normale din: Timișoara, Deva, Cluj, Tg. Mureș, Satu-mare, Oradea-mare, Sf. Gheorghe, Gura-Humorului, Câmpulung și Dorna-Căndrenilor, având a se primi la fiecare centru 150 învățători și învățătoare. Durata cursurilor este 45 zile: din 5 Iulie până în 20 August.

Refușcări au pătruns — cum ni se vestește dela Caransebeș — în noaptea de 7 I. c. în locuința părintelui protopop Andrei Ghidici, în vremea când, pârânte plecase la Turnu-Severin și acasă se găsea numai dl Dr. C. Popasu. Bărbații, doi înși, înarmați cu revolvere, au furat lucruri în valoare de câteva sute de mii și au constrâns pe doctorul Popasu să le dea numărul, 50 mii de lei, ce se afla în casă. Se fac cercetări întinse pentru descoperirea păcătoșilor.

«Unirea», Asociația societăților studenților creștini din România în Viena. În cursul lunii Martie 1924 din inițiativa vechii societăți academice «România Jună», s'a înființat la Viena, sub numirea de «Unirea», Asociația societăților studenților creștini din România în Viena, din care fac parte următoarele societăți academice:

1. Societatea academică «România-Jună» Viena.

2. «Verband siebenbürgisch-sächsischer Hochschüler in Wien».

3. «Vereinigung schvabischer Hochschüler in Wien».

4. «Verein deutscher Studenten aus der Bucovina in Wien».

A fost ales următorul comitet al Asociației: Președinte Constantin Sassu, licențiat în litere, Vice președinti: Gerhard Albrich, stud. la tehnică, Karl Martin Hehn student în medicină; Prim secretar: Dr. Gheorghe Stănescu; al doilea secretar: Konrad Stenzel, stud. la academia comercială; Bibliotecar: Traian Costescu, stud. în medicină; Casier: Hans Stemper, stud. la academia comercială; Cenzori: Hans Stecher, stud. în medicină și Martin Hehn, stud. în medicină. — Sediuul comitetului Asociației este în localul societ. acad. «România-Jună», Wien I. Hofburg, Mezzanin.

Moscova — oraș jidoveșc. De când Rusia a ajuns în halul sovietelor, Moscova centrul vastei țări s'a schimbat într'un fel de capitală evreiască. După ultima numărătoare, în Moscova se găses: aproape un milion de jidovi, și numai 600 de mii ruși. Nu e mirare dar că poporul rus începe să-și cunoască «prieteni» și să se răsbune.

Aparat împotriva sforăritului a reușit să facă un american: o pernă de gumă înfășurată în jurul gâtului și umplută cu aer, împiedecă sforăritul în vremea somnului. Aparatul face bune servicii în timp de noapte, — dar poate fi înțrebuințat și ziua, cu deosebire în unele birouri.

Loteria Sindicatului Presei Române din Ardeal și Bănat, oferă publicului cel mai bun placement. În schimbul sumei de 2 lei, costul unui bilet, oricine poate câștiga 100,000 lei. Loteria Sindicatului Presei Române din Ardeal și Bănat oferă 5412 câștiguri în sumă globală de 500,000 lei, având câștiguri principale de 100,000 lei, 50,000 lei, 25,000 lei, 10,000 lei etc. Loteria se va trage irevocabil la 16 August 1924 în Cluj, în prezența autorităților și a publicului. Câștigurile sânt garantate.

Cine dorește să aibă un frumos câștig fără nici un risc, să comande bilete de Loterie pentru «Căminul Presei» din Cluj. Comenzile se fac prin mandat postal, minimum costul a 10 bilete, la sediuul Loteriei Sindicatului Presei Române, Cluj, Piața Unirii 29. Costul a zece bilete este 20 lei. Biletele se vor remite recomandat prin poștă.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrală. Dumineca viitoare va predica în catedrală p. George Maor, profesor la Școala normală Andrei Șaguna.

Anunț. Liceul «Gh. Lazăr», Duminecă, 18 Mai a. c. va comemora amintirea patronului său a marelui dascăl, Gh. Lazăr, în Avrig. În cadrul unor bogate și variate serbări școlare, la care publicul este invitat. Doriților de a lua parte la aceste serbări se pot adășa liceului nostru, căruia li stă în ziua de 18 Mai la dispozițiune un frea special, cu reducere de 75% la taxele obișnuite. Cu această ocaziune se va desvâli placa comemorativă de pe casa în care s'a născut Gh. Lazăr.

Diracțiunea lic. Gh. Lazăr, Sibiu.

Recensământ. Conform ordinului Ministerului de interne, este a se compune evidența despre cetățeni. În acest scop se face recensământ în sala mare a consiliului orașenesc. Toate persoanele peste etatea de 21 ani au să-și înainteze cererile, — cu excepțiunea acelor femei, ai căror bărbați înaintază cererea pentru familia întreagă. Pentru orfanii minori va înaluta cererea tututor lor. La cerere se vor anexa extrasuri de naștere, de căsătorie, eventual un extras din matricula despre familie, atestat de apartinență etc. Bărbații în etate de 20—46 ani au să înainteze și documentele militare. Înscrisura în lista cetățenilor se face în cursul acestei luni în ordinea ce se va publica, în sala mare a primăriei orașului Sibiu dela 2—6 ore p. m. Referent

și conducător al acestui act este oficialul orașenesc Rudolf Schmidt. Imprimare pentru cereri stau la dispoziție în schimbul plății prețului costului în sala sus menționată.

Act de mulțămire

Subscrisul mă simt îndatorat a exprima cea mai caldă mulțămită tuturor marinoșilor contribuitoari români aflați în America de nord, cari au binevoit a dăru pentru zidirea bisericii noastre ortodoxe din Toarcia (tractul Agnita). Și adevăc au contribuit următorii: Ion Braniște (Nr. 127), N. G. Fleșariu, Ion Gergel (104), Ion Gergel (120), câte 5 dol. Ion Viad (26), Ion Fleșariu (37), Ion Terchiță, câte 2 dol. Maria Braniște, Floarea Fleșariu, câte 1 dol. N. Buda (Cocoșu) 2 dol. Mihail Bartel 50 c. I. Boescu 1 dol. Iosif Fleșariu și Simion Bălan, câte 5 dol., toți din Toarcia; — Ion Bucșa (Somărtin) 1 dol. Dionisie Tiut (Bruil) 2 dol. Iosif Păcurar (Chirpăr) 2 dol. 50 c. Ion Lescar (Chirpăr) 2 dol. Iosif Mitru (Vărd), N. Besoiu (Sas-sebeș), Mih. Potopoa (Mihail), S. Teodor (Rapolje), câte 1 dol. D. Bretfelean (Sadu) 2 dol. Sevestean 5 dol. Em. Cismaș (Arpașul-de-sus) 1 dol. N. Draghiciu (Oarda-sup.) 2 dol. Salomia Morariu (Laz) 1 dol. D. Negrea (Simnic) 2 dol. Leonte Boarsa (Ragla) 1 dol. G. Simion (Arpașul-de-sus) 1 dol. G. Gliga (Arpașul-de-sus) 50 c. G. Iremie (Budac) 1 dol. Simion Opincar (Sas-sebeș) 50 c. T. Bunea (Săsciori) 60 c. Maria Todărcia (Chirpăr) 1 dol. An. Rus (Somărtin) 1 dol. S. Joica (Pintic) 50 c. Rafila Calceala 50 c. I. Băila (Ibășfalău) 1 dol. V. Strejar (Ibășfalău) 1 dol. Gr. Coșter (Ibășfalău), T. Bratu (Noul-Roman) 50 c. N. Furdul (Sas-sebeș) 50 c. N. Popa (Calvaser) 6 dol. Benea Stanciu (Ciugud) 1 dol. V. Pop (Măluț) 50 c. T. Sanglorzan (Faurer) 1 dol. I. Muntean (Sas-sebeș) 1 dol. G. Barbu (Săsciori) 1 dol. Domnița Cămpăan (Somărtin) 1 dol. Maria Meșter (Olorheiu) 1 dol. P. Pintea (Pintic) 50 c. A. Panteu (Pintic) Av. Avram (Vărd) 50 c. I. Ginea (Vărd) 25 c. St. Comencea (Zernecki) 50 c. I. Triba (Vărd) 50 c. G. Opris (Bungard) 25 c. Gr. Leoca (Spring) 1 dol. Al. Boltea (Binglungu) 1 dol. Mitrofan Pop (Orheiu) 1 dol. Z. Dura (Santonia) 1 dol. N. Comșa (Mihail) 50 c. N. Dobrila (Arpașul-de-sus) 50 c. Nazarica Moldovan 1 dol. N. Cărpășan (Rihău) 50 c. I. Căndea (Calbor) 1 dol. Anica Băna (Pintic) 1 dol. Maria Haiduc (Budus) 1 dol. Mac. Rus (Ragla) 1 dol. Anica Meșter (Orheiu) 1 dol. N. Stroiia (Recea) 50 c. G. Stroiia (Recea) 1 dol. Ieronim Sărbu (Sas-sebeș) 1 dol. N. Geaman (Toarcia) 5 dol. I. T. Gherghel (Toarcia) 5 dol. S'a colectat în total 118 dol. 85 c., care fac în Lei 22,000. Tuturor binevoitorilor dăruitori, în numele credincioșilor ortodocși din Toarcia, le exprim și pe această cale cele mai sincere mulțămiri.

Pr. Ion Braniște.

Nr. 472—1923

(47) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei Lupa de cl. III, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt stabilite în coala B. pentru întregirea salariului dela stat. Sânt 22 jugăre sesiune parohială, ferdela de cucuruz sfârșit și ziua de lucru în natură.

Concurenții să-și înainteze cererile concursuale, conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopes, în termenul deschis, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Lupa, la 14 Decembrie 1924.

Pentru comitetul parohial:

Ioachim Marcu,
paroh adm.

Isaia Aurel,
epitrop.

Cu consensul meu:

Avram S. Pecurariu,
protopop.

Nr. 234/1924 prot.

(48) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III Vorumloo, protopopiatul Mediașului, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea

venitelor preoțești dela stat, precum și pe lângă sesiunea parohială veche de 9 jug. încă o întregire a sesiunii parohiale cu 7 jug. cat.

Concurenții să-și înainteze cererile concursuale întruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat, având a se prezenta în vreo Duminică sau sâmbătoare la biserică, spre a cânta, cânta și face cunoștință cu poporul.

Mediaș, la 30 April 1924.

Oficiu protopopesc ort. rom. al Mediașului în înțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mireea,
protopop.

Nr. 9857—1924

(44) 3—3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei de clasa primă de nou înființată în Miercurea-Ciucului, protopresbiteratul Oituz, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitorilor preoțești dela stat, venitele stolare precum și folosirea porțiunii canonice de 40 jugăre.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-și subștearnă cererile concursuale statorite conform normelor în vigoare, Consistorului arhidiecezan din Sibiu, în termenul deschis.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 23 Noemvrie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Mersul trenurilor provizoriu pentru Sibiu—Ocna-Sibiului Băi, cu începere dela 15 Mai 1924:

trenul 1031 Plecare Sibiu ora	6-20
" 173 " " " "	9-02
" 1033 " " " "	13-10
" 177 " " " "	16-30
trenul 1032 Sosire Sibiu ora	7-25
" 174 " " " "	12-41
" 1034 " " " "	14-20
" 180 " " " "	20-46

În «Biblioteca Bunului Păstor» au apărut:
Nr. 1. «Taina pocălnicilor». Studiul pastoral de I. Hanzu. Preț 1 leu.

Nr. 2. «Clerul și chestiunea alcoolismului». Traducere de V. Oana. Preț 4 lei.

Nr. 3. «La centenarul seminarului Andreian», Disertație de Dr. A. Crăciunescu. Preț 1 leu.

4. «Chemarea preoților noastre». Considerații de actualitate, de mai mulți. Preț 5 lei.

Nr. 5. «Sase predici pentru Duminicile postului mare» și «Un cuvânt pentru ziua Invierii Domnului», de mai mulți. Preț 2 lei.

Nr. 6. «Îndrăzneții, eu am biruit lumea». Predici pentru timp de război, prelucrate după I. Kessler, de Dr. N. Bălan și I. Moșolu. Preț 2 lei.

Nr. 7—8 «26 Predici la credința creștină sau Tălcuirea Crezului». Traducere de episcopul Nicodem al Hușilor. Preț 10 lei.

Nr. 9. «Petru Maior și Unirea» de părințele Terenție. Preț 2 lei.

Nr. 10. «Schisma românească» sau «Unirea cu Roma». Preț 2-50.

Nr. 11. «Studiul pastoral în biserică românească», de arh. Iuliu Scriban. (Extras din Revista Teologică).

Nr. 12. «Ortodoxia și creștinismul apusean». Prelucrare din rusește de P. S. Sa Nicodem, episcop al eparhiei Hușilor. Preț 1 lei 8.

Numerii 1, 2, 3, 4, 7—8, 10, 11 și 12 se pot comanda la administrația «Revistei Teologice», Sibiu, str. Mitropoliei 32, trimițându-se pe lângă prețul arătat mai sus și porto postal.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Novități literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminului, Seminarului, Scriitorii români, Steana, Flacăra, Clipse de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români, Biblioteca Universală, Lumea copiilor, Steana copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

În Librăria Arhidiecezană
a sosit și se află spre vânzare

Din viețile sfinților

I. Spre Emaus

de

Mihail Sadoveanu și D. D. Patrașcanu

Preț: Lei 35—
plus spese postale: Lei 5—

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrații. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preț: 25 Lei

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu, se mai află de vânzare

Noul Testament

(cu litere drile)

de

Andrei baron de Șaguna

Preț: crudu Lei 6—, broșat Lei 10—,
plus porto postal Lei 5—.

„AVRIGEANA“, casă de economii, societate pe acții în AVRIG

Convocare

Domnii acționari ai Cassei de economii «AVRIGEANA», societate pe acții în Avrighi se invită prin aceasta la

a XX-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 31 Mai st. n. 1923, la ora 5 p. m. în sala de ședințe a reprezentanței comunale.

Obiectele puse la ordinea zilei sânt:

1. Alegerea a doi membri pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii despre gestiunea societății pe anul 1923.
3. Raportul comitetului de supraveghere.
4. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decemvrie 1923.
5. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și comitetului de supraveghere pe 1924.
6. Propuneri asupra distribuirii veniturii curate.
7. Alegerea direcțiunii.
8. Eventuale propuneri din partea direcțiunii.

NB. Acei domni acționari, cari în persoană sau prin plenipotențiar, voiesc a lua parte la adunare, se fac atenți a depune, conform §-ului 20 din statute, acțiunile, eventual plenipotențele, cel puțin cu o zi înainte de ziua adunării generale, la casa societății, pe lângă revers.

Sibiu, în 11 Mai 1924.

Direcțiunea.

(49) 1—1

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Activa

Bilanț cu 31 Decemvrie 1923

Pasiva

	Lei b.
Numerar	9,153-06
Cambii escontate	394,985-10
Imprumuturi ipotecare	27,768-59
Imprumuturi pe obligațiuni	519,012-11
Realități	42,055-98
Efecte publice	25,385—

1.018,359-84

	Lei b.
Capital societar 200 acții à Lei 50—	10,000—
Fond de rezervă	25,000—
Fond de pensuni	2,250—
Depuneri spre fructificare	946,954-21
Creditori	23,184-85
Dividendă neridicată	738—
Interese transitoare pe 1924	864—
Fond filantropic	998-27
Cont-Curent la «Albina»	1,515—
Profit net din anul curent	6,855-51

1.018,359-84

Debit

Contul Profit și Perderi

Credit

	Lei b.
Interese la depuneri spre fructificare	48,511-53
Interese de depuneri de Cont-Curent	227-08
Salare	3,500—
Spese de cancelarie: chirie, luminat, încălzit, tipărituri	4,688-08
Marce de prezență	225—
Contribuții	6,609-72
Profit net	6,855-51
	70,617-52

Avrig, la 31 Decemvrie 1923.

DIRECȚIUNEA:

Victor E. Preda m. p., v.-prez.

Ioan Nicolae m. p.

Ioan Răduțiu m. p.

Ioan Oancea m. p.

Traian Maxim m. p.

George Maxim m. p.

Am revăzut conturile prezente și le-am aflat în ordine și în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Avrig, la 11 Mai 1924.

Grigorie Chialda m. p., prez.

Nistor Vlad m. p.

Toma Berghia m. p.

George Grancea m. p.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane